

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۲۰ دقیقه

نام آزمون: فارسی نهم تستی سری ۲

تاریخ آزمون:

۱ در بیت‌های زیر، به ترتیب چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟

- الف) کودک تنها به روی خاکریز آمد
ب) ای دل غمدیده حالت به شود، دل بد مکن
ج) عزیز مصر به رغم برادران غیور
د) گر تکبر می‌کنی، با خواجگان سفله کن
- صدهزاران چشم قاب عکس کودک شد
وین سر شوریده باز آید به سامان، غم مخور
ز قعر چاه برآمد، به اوج ماه رسید
ور تواضع می‌کنی، با مردم درویش کن

۱ تشخیص - کنایه - تلمیح - تضاد ۲ تشبیه - تلمیح - تضاد - کنایه ۳ تشبیه - تشخیص - جناس - تضاد ۴ تشخیص - تضاد - تلمیح - کنایه

۲ کدام دسته از فعل‌های زیر هم می‌تواند ماضی استمراری و هم مضارع اخباری باشد؟

- ۱ می‌نشست - می‌دید ۲ می‌آویخت - می‌خواست ۳ می‌آورد - می‌توانست ۴ می‌ترسید - می‌نوشتید

۳ کدام گزینه در متن زیر وجود ندارد؟

«و تو از عجایب این غافل؛ که خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر و در وی نمی‌گنجد.»

- ۱ مَتم ۲ مسند ۳ صفت اشاره ۴ مضاف‌الیه

۴ در کدام گزینه به ترتیب، «فعل امر، ماضی التزامی، مصدر و مضارع مستمر» دیده می‌شود؟

- ۱ بنمای - بیاسایم - آوردن - داشتم می‌رفتم
۲ بشنوند - خورده باشید - افتادن - داری می‌روی
۳ بین - شنیده باشند - آسودن - دارند می‌خورند
۴ ببینید - گرفته بود - شست - داشت می‌آمد

۵ در کدام گزینه، غلط املائی دیده می‌شود؟

- ۱ جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری.
۲ اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد، صحبت هیچ کس را به کار نیاید.
۳ بدان که مردم بی‌هنر مادام بی‌سود باشد؛ چون مقیلان که تن دارد و سایه ندارد.
۴ کس را نصیحت مگوی و پند مده؛ خاصه کسی را که پند نشنود.

۶ در کدام گزینه، آرایه «تضاد» کمتری وجود دارد؟

- ۱ تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد
۲ با بدان، بد باش و با نیکان، نکو
۳ دشمن دانا که غم جان بود
۴ صورت زیبای ظاهر، هیچ نیست
دگران روند و آیند و تو همچنان که هستی
جای گل، گل باش و جای خار، خار
بہتر از آن دوست که نادان بود
ای برادر، سیرت زیبا بیار

۷ در کدام گزینه، قید وجود ندارد؟

- ۱ مشتاقانه به سوی مدرسه دارالشفای قم به راه افتاد.
۲ در اولین ساعات حضورش، در قم به حرم حضرت معصومه (س) پناه برد.
۳ گاهی وقت‌ها برای شنیدن صدای پرندگان روی تخته سنگی دراز می‌کشید.
۴ زیارت حضرت معصومه (س) به او آرامش بخشید.

۸ در کدام گزینه، ترکیب مشخص شده، اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) است؟

- ۱ تا توانی، می‌گریز از یار بد
۲ رفیق بد عامل ویرانگری و یار و همدم نیکوخال باعث شکل‌گیری شخصیت متعالی انسان است.
۳ یکی از زمینه‌های اجتماعی گمراه شدن، تأثیر هم‌نشین بد است.
۴ با بدان کم‌نشین که صحبت بد
یار بد بدتر بود از مار بد
گرچه پاکی تو را پلید کند

۹ کدام مفهوم از بیت زیر دریافت می‌شود؟

- «به چشم بصیرت به خود درنگر
تو را تا در آینه، زنگار نیست»
- ۱ اصلاح خود
۲ ترک خودخواهی
۳ خودشناسی
۴ حقیقت‌جویی

۱۰ کدام واژه در متن زیر هسته‌ی گروه اسمی خود نیست؟

«در هر سه متن، نویسنده‌ی یاد شده با طنزی ظریف به حاکم ظالم، طعنه زده‌است.»

- ۱ متن
۲ نویسنده
۳ ظریف
۴ حاکم

۱۱ انتساب چند اثر به مؤلف آن نادرست است؟

شاهدنامه: شیخ محمود شبستری، التفهیم: محمدبن زکریای رازی، تذکره‌الاولیا: عطار، حاوی: ابوریحان بیرونی، مجمع‌التوادر: نظامی عروضی، تنفس صبح: علی شریعتی، حقیقت: سید مرتضی آوینی

- ۱ دو
۲ سه
۳ چهار
۴ پنج

۱۲ نویسنده‌ی آثار «حقیقت، الطب الروحانی، نصیحة‌الملوک، شاهدنامه» به ترتیب نویسنده‌ی آثار گزینه هستند.

- ۱ سراب، حاوی، کیمیای سعادت، حق‌الیقین
۲ کارنامه بلخ، کویر، احیاءالعلوم الدین، التفهیم
۳ مصیبت‌نامه، روضه‌خلد، تحقیق ماللهند، بحارالأنوار
۴ خان‌گزیده‌ها، حقیقه‌الحقیقه، الهی‌نامه، اخلاق ناصری

۱۳ با توجه به عبارت، معنای کدام گزینه درست است؟

- ۱ ای خدای پاک و بی‌انبار و یار (بی‌نیاز)
۲ تو را ای کهن بوم و بر، دوست دارم (جغد)
۳ کلام پلنگان و شیران شود (مخفف «که نام»)
۴ گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود (نژاده بودن)

۱۴ کدام بیت شخصیت‌بخشی (جان‌بخشی) ندارد؟

- ۱ بارها چرخ گفت می‌خواهم
۲ یا بهار عمر من رو بر خزان خواهد نهاد
۳ مهر را خفاش دشمن، شمع را پروانه خصم
۴ زین سان که ابر می‌رود اندر هوای گل
۵ که ز طبعش جفا بیاموزم
۶ یا نهال قامت او را به بر خواهم گرفت
۷ جهل را در دست تیغ و عقل را در پای خار
۸ دامن که در ز دیده کند بر سرش نثار

۱۵ معنی واژه مشخص شده در کدام جمله نادرست است؟

- ۱ گلزار ز عیش لاله باران شد. (خرمی)
۲ امانت‌های مردم را پس نمی‌دادند و ترک معاصی نمی‌کردند. (گناهان)
۳ هفتاد هزار از امت من در شفاعت او خواهند بود. (خواهشگری)
۴ در پس این ویرانی‌ها معارجی به سال ۶۱ هجری قمری وجود داشت. (مراحل)

۱۶ در کدام گزینه، بن ماضی فعل‌های «خواید»، «خواست»، «داشت»، «گریسته بود»، «می‌دوزم» وجود دارد؟

- ۱ خواهید، ساخت، داشت، گریسته، دوخت
۲ خواب، ساز، داشت، گری، دوز
۳ خواهید، ساخت، دار، گری، دوز
۴ خواب، ساز، داشت، گری، دوخت

۱۷ کدام ابیات با هم تناسب مفهومی دارند؟

- الف) هم‌نشین تو از تو به باید
ب) تا توانی می‌گریز از یار بد
ج) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟
د) با بدان کم‌نشین که صحبت بد
تا تو را عقل و دین بیفزاید
یار بد بدتر بود از مار بد
ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیارد
گرچه پاکی تو را پلید کند

- ۱ الف - د
۲ ب - ج
۳ ب - د
۴ ج - د

۱۸ بیت گزینه هم صفت شمارشی دارد و هم بیت تخلص است.

- ۱ به صد مهرگان دگر شاد کن دل
۲ حافظ چه طرفه شاخ نباتیست کلک تو
۳ تو باز دعوی پرهیز می‌کنی سعدی
۴ تو شهریار به دنبال خواجه رو
که تو شادی و فرخی را سزایی
کش میوه دلپذیرتر از شهد و شکر است
که دل به کس ندهم کل مدع کذاب
که این مجامله هم برنیامد از دگری

۱۹ مفهوم «اندیشه مدار» در حکایت سلمان فارسی در کدام گزینه دیده نمی‌شود؟

- ۱ اندیشه مکن ز خنجر تیز
 ۲ مترس اگر چه به صد درد و بند بسته شدی
 ۳ نه فراموشی‌ام از ذکر تو خاموش نشاند
 ۴ ای اوحدی! اندیشه مکن ز آتش دوزخ (اوحدی، نام شاعر است).
 کنون که بنده مایی ز هر غم آزادی
 که در اندیشه اوصاف تو حیران بودم

۲۰ معنای چند واژه در مقابل آن نادرست است؟

- هياهو (آشوب) - تب و تاب (شور و هیجان) - شکيبا (بردباری) - نقد (بررسی کردن) - مساعي (کوشش) - اصلاح (پاک کردن)
 ۱ یک
 ۲ دو
 ۳ سه
 ۴ چهار

پاسخنامه تشریحی

۱) بررسی آرایه‌های هر بیت:

بیت (الف) تشبیه: «صد هزاران چشم» مثل «قاب عکس» شد. / واژه «کودک»: تکرار / تشخیص: ندارد.

بیت (ب) تشخیص: «سخن گفتن با دل» / کنایه: «دل بد کردن» کنایه از «نگران شدن» / تضاد: «به» و «بد»، «شوریده» و «سامان» / «دل» و «سر»: تناسب / تلمیح: ندارد.

بیت (ج) جناس: «چاه» و «ماه» / تلمیح: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع) و برادرانش / تضاد: «قعر» و «اوج»، «چاه» و «ماه»

بیت (د) تضاد: «تکبر» و «تواضع»، «خواجه» و «درویش» / کنایه: ندارد.

بر اساس توضیحات فوق، فقط گزینه ۳، می‌تواند پاسخ درست این سؤال باشد.

۲) شما اکنون می‌تربسید: مضارع اخباری. او در گذشته می‌تربسید: ماضی استمراری.

شما اکنون جای می‌نوشید: مضارع اخباری. او در گذشته جای می‌نوشید: ماضی استمراری.

۳) «عجایب» پس از حرف اضافه آمده است و متمم است.

خانه بزرگ است: «بزرگ» مسند است.

چشم تو: «تو» مضاف‌الیه است.

در اولین جمله «این» ضمیر است که در نقش مضاف‌الیه ظاهر شده است. (این و آن در نقش ضمیر اشاره در حالت فاصله و مکث خوانده می‌شوند: از عجایب این، غافل....

اگر پس از «این» هسته‌ی آن می‌آمد، صفت اشاره بود.

۴) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بنمای (فعل امر) - بیاسایم (مضارع التزامی) - آوردن (مصدر) - داشتم می‌رفتم (ماضی مستمر)

گزینه ۲: بشنوند (مضارع التزامی) - خورده باشید (ماضی التزامی) - افتادن (مصدر) - داری می‌روی (مضارع مستمر)

گزینه ۴: ببینید (فعل امر و مضارع التزامی) - گرفته بود (ماضی بعید) - شست (ماضی ساده) - داشت می‌آمد (ماضی مستمر)

۵) مفیضان با «غ» درست است.

۶) صورت \neq سیرت (یک تضاد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حضور \neq غیبت / روند \neq آیند (دو تضاد)

گزینه ۲: بدان \neq نیکان / بد \neq نکو / گل \neq خار (سه تضاد)

گزینه ۳: دشمن \neq دوست / دانا \neq نادان (دو تضاد)

۷) بررسی قید در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مشتاقانه

گزینه ۲: در اولین ساعات حضورش

گزینه ۳: گاهی وقت‌ها

۸) در این گزینه، منظور از «بد»، «بدان» است و «صحبت بدان» به معنی «همنشینی بدان» یک ترکیب اضافی است.

۹) بیت صورت سؤال اشاره به این نکته دارد که قبل از اینکه قلب انسان دچار آلودگی شود باید، فکر خودشناسی و کسب معرفت افتاد.

۱۰) در گروه «طنزی ظریف» در متن صورت سؤال، «طنز» هسته است.

۱۱) التقهیم: ابوریحان بیرونی، حاوی: زکریای رازی، تنفس صبح: قیصر امین‌پور

۱۲) حقیقت، سراب و خان گزیده‌ها از مرفعی آوینی هستند. الطب الروحانی، حاوی و القوانین الطبيعية فی الحکمة الفلسفیه از زکریای رازی هستند. نصیحة الملوک،

احیاء العلوم الدین و کیمیای سعادت از امام محمد غزالی هستند. گلشن راز، حق‌الیقین و شاهنامه از مجتهد شبستری هستند.

۱۳) «گوهر اصل» یعنی «نژاده بودن»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بی‌انبار» یعنی «بدون شریک»؛ نه «بی‌نیاز»

گزینه ۲: «بوم» در اینجا یعنی «سرزمین»؛ نه «جغد»

گزینه ۳: «کنام» به معنی «لانه جانوران وحشی» است؛ نه مخفف «که نام»

بنابراین فقط گزینه ۴ درست است.

۱۴) بیت گزینه ۲، شخصیت‌بخشی (جان‌بخشی) ندارد؛ اما در سایر ابیات برای «چرخ (آسمان)»، «جهل و عقل»، «خفاش و پروانه»، «ابر» شخصیت انسانی در نظر گرفته

شده است.

۱۵) معارج: جمع معراج، نردبان‌ها، آنچه به وسیله آن بالا می‌روند.

۱۶) اگر از پایان مصدر، «ن» را حذف کنیم، بن ماضی به دست می‌آید.

۱۷) مفهوم ابیات:

(الف) دوست تو باید از تو بهتر باشد / (ب) از دوستی با افراد بد حذر کن / (ج) یاری که غایب بوده لذت دارد / (د) از دوستی با افراد بد حذر کن

۱۸) تنها بیتهایی که در گزینه‌ها صفت شمارشی دارد گزینهٔ «۱» و عبارت «صد مهرگان» است. در این بیت «فرّخی» نیز نام شاعر و تخلص است که البته بدون آن نیز می‌شود این گزینه را یافت.

۱۹) «اندیشه مدار» به معنی «ترس به دلت راه نده» است که فقط در بیت گزینهٔ «۳» به این مفهوم اشاره نشده.

۲۰) معنای درست واژگان غلط: ۱ ۲ ۳ ۴

شکیبا: بردبار / مساعی: کوشش‌ها

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴